

**ГРАД БЕОГРАД – СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ
ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕОГРАДА**
у сарадњи са Удружењем архитеката Србије

ПРОГРАМ

за отворени, пројектни, једностепени, анонимни вајарско-архитектонски конкурс за идејно решење изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић у Београду

јун 2021.

ПРОГРАМ

за отворени, пројектни, једностепени, анонимни вајарско-архитектонски конкурс за идејно решење изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић у Београду

На иницијативу Удружења логораша и потомака „Јасеновац“

Расписивач / Наручилац конкурса

Град Београд – Секретаријат за културу, Трг Републике 3/1, Београд

http://www.beograd.rs/g/gradska-vlast/1996-sekretarijat-za-kulturu_2/

Историјски архив Београда, Палмира Тољатија 1, Београд, Република Србија

www.arhiv-beograd.org

Спроводиоца конкурса

Удружење архитеката Србије, Кнеза Милоша 7а/III, Београд

www.u-a-s.rs

Садржај

УВОД

1. Биографија Диане Будисављевић
2. „Акција“ – хуманитарни рад Диане Будисављевић
3. Дневник Диане Будисављевић
4. Картотека

1. ПОВОД И ЦИЉ ИЗРАДЕ КОНКУРСА

- 1.1. ПОВОД ИЗРАДЕ КОНКУРСА
- 1.2. ЦИЉ ИЗРАДЕ КОНКУРСА

2. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА И ЛОКАЦИЈА ЗА ЈАВНО СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ

- 2.1. ШИРЕ И НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ
- 2.2. ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ ПАРКА ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ И МЕСТО ЗА ПОДИЗАЊЕ ЈАВНОГ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА
- 2.3. ИСТОРИЈАТ ПРОСТОРА, ГРАДИТЕЉСКО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ
- 2.4. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА
 - 2.4.1 ОПШТИ ПРИНЦИПИ УРЕЂЕЊА ОБАЛЕ
 - 2.4.2 МАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА ПАРКА
 - 2.4.3 ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ПАРКА ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ
 - 2.4.5 РАСВЕТА И ОПРЕМА ПРОСТОРА

3. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

4. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

- 4.1. ПРЕДМЕТ КОНКУРСА, ОПШТЕ СМЕРНИЦЕ И ПРЕПОРУКЕ
- 4.2. ПРЕПОРУКЕ У ОДНОСУ НА ПРОСТОРНИ КОНТЕКСТ И ОБЛИКОВАЊЕ ЈАВНОГ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ДИАНИ БУДИСАВЉЕВИЋ

5. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ РАДОВА

6. ПРАВИЛА КОНКУРСА

- 6.1. УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНКУРСУ
- 6.2. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КОНКУРСА
- 6.3. САДРЖАЈ КОНКУРСНОГ РАДА
- 6.4. НАЧИН ТЕХНИЧКО-ОБЛИКОВНЕ ОБРАДЕ КОНКУРСНОГ РАДА
- 6.5. САДРЖАЈ ИЗЈАВЕ КОНКУРЕНАТА
- 6.6. КОНКУРСНИ РОКОВИ
- 6.7. ВРСТА И ВИСИНА НАГРАДА
- 6.8. САСТАВ ЖИРИЈА И ИЗВЕСТИЛАЦ
- 6.9. ПРАВНЕ И ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ЗА ВРСТУ И ВИСИНУ НАГРАДЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ АУТОРСКИХ ПРАВА И ПРЕНОСА ИМОВИНСКИХ ПРАВА АУТОРА НА ИНВЕСТИТОРА

Биографија Диане Будисављевић

Диана Будисављевић, рођена Обексер, родила се у Инсбруку, Република Аустрија 15. јануара 1891. године где је завршила основну и средњу школу. Године 1917. удала се за др Јулија Будисављевића који је завршивши студије медицине у Инсбруку, радио у тамошњој клиници. Када је основан Медицински Факултет у Загребу, др Јулије Будисављевић именован је за професора хирургије и Диана Будисављевић 1919. године долази са њим у Загреб. Ту им се родила друга ћерка Илзе. Ђерке Јелка и Илзе се спомињу у Дневнику, који је водила Диана, како су спорадично помагале у паковању пакета и прикупљању помоћи за логораше у стану Будисављевића на Свачићевом тргу бр. 1319.

Сазнавши у јесен 1941. године за страдања православних жена и деце у логору Лобор-град, заједно са већим бројем сарадника, Диана Будисављевић организује акцију помоћи која је била вођена под именом „Акција Диане Будисављевић“. Помоћ у храни, одећи, лековима и новцу слана је у Лобор-град, а касније и у Горњу Ријеку посредством Жидовске богоштовне општине. Приликом једне такве акције помоћи Диана Будисављевић сазнаје да се у логору Стара Градишка налази велики број незбринуте деце чије су мајке одведене на присилни рад. Уз помоћ немачког официра Фон Котзиана добијена је дозвола за довођење деце из логора чији је смештај касније организован у Загребу, Јастребарском, а касније и Сиску. На основу транспортних листа и других извора израђује са својим сарадницима картотеку деце, која је на крају садржала податке за око 12000 деце. На основу тих података успостављена је опсежна кореспонденција са родитељима који су се налазили на присилном раду у Немачкој и тражили податке о својој деци.

На захтев Министарства социјалне политике 28. маја 1945. године морала је предати картотеку (ормарић с 25 фиока с картицама), 5 бележница за тражење непознате деце, 1 бележницу – регистар деце с ознакама, 1 регистар фотографија деце и 5 свезака фотографија деце. Тиме су јој били онемогућени покушаји идентификације мале деце која су у картотекама била вођена као „безимена“. Најважније чињенице о раду „Акције“ као и начину трошења прикупљених новчаних прилога (током четири године рада) забележила је у свом дневнику.

Од 1972. године па до краја живота поново живи у Инсбруку, где је и умрла 20. августа 1978. године.

Подвиг Диане Будисављевић Обексер је деценијама чекао на признање. Пронађени дневник, који је Диана водила на немачком језику, Хрватски државни архив објавио је 2003. године, а Дианина унука др Силвиа Сабо превела га је на хрватски језик. Дневник Диане Будисављевић представља прворазредни извор за тумачење историје једног времена, али и сведочење о вероватно највећој хуманитарној акцији у Другом светском рату, коју је покренула и реализовала једна храбра жена. Последњих година о Диани су снимљени филмови, држава Србија јој је постхумно доделила Златну медаљу за храброст „Милош Обилић“, а СПЦ Орден „Царица Милица“.

2. „АКЦИЈА“ - ХУМАНИТАРНИ РАД ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ

Диана Будисављевић, као један од главних организатора акције спашавања деце из логора, постала је њен симбол. На основу записа у њеном дневнику јасно је да су вести о страдању деце са Кордуна, а затим и са Козаре, прво стигле до Диане Будисављевић, која је затим преко

немачких представника издејствовала дозволу за спасавање деце из логора. То је свакако било кључно за почетак велике акције спасавања деце из усташких логора у лето 1942. У сећању из 1947. године професора Камила Бреслера, Дианиног сарадника, је наведено да се у рано лето 1942. упознао са Дианом Будисављевић и од ње сазнао за страдање око 10 хиљада деце у логорима од Јасеновца до Старе Градишке. У својој изјави из 1951. Бреслер је навео да је Диана била прва која је 1941. почела потајну акцију помоћи интернираним женама и деци. Читајући Дневник, може се закључити да је одлуку о томе да се акција „дозволи“ донео неко од највиших немачких представника у НДХ, или у команди за Југоисток, а ко је затим извршио притисак на хрватски државни врх, вероватно и на самог Павелића. Дневник сведочи о ужасним поступцима са децом и о великом отпору пуштању деце команданта свих усташких логора Лубурића и одговорног министра Сушића.

Фотографија из приватне колекције Синише Зидаревића: Мајка и дете, Козара 1942. година

Рад на помоћи и спасавању српских жена и деце из логора Диана Будисављевић је започела у другој половини октобра 1941. када је сазнала за велику акцију помоћи коју је Јеврејска општина у Загребу организовала за своје заточене чланове. Добила је обавештење да су у логору у Лоборграду са Јеврејкама заточене и Српкиње са децом, да су скоро без хране и слабо обучени и да њима нико не помаже. Дубоко потресена, одлучила је да учини све да организује помоћ. Иако први предлози женама из „православних кругова“ да се ангажују нису дали резултате, то се убрзо променило. Посредовањем њеног мужа, др Јулија Будисављевића, у организовању акције придружили су јој се архитекта Марко Видаковић и Ђуро Вукосављевић. Као почетак акције у дневнику је назначен 27. октобар 1941. У међувремену се међу, до тада заплашеним православцима, врло брзо прочуло да је ипак могуће пружити помоћ и невероватном брзином је започело прикупљање одеће. Са своје две кћери, Јелком и Илзе, и њиховим пријатељицама у

свом породичном стану Диана Будисављевић је шила дечју одећу и паковала је за слање у логор. Истовремено, прикупљан је и новац, али су многи који су давали новац тражили да остану анонимни у страху од прогона. Спакована одећа и храна слати су у логор преко Јеврејске општине почевши од 6. новембра 1941. Нажалост, испоставило се да је највећи део ствари опљачкао командант логора фолксдојчер Карл Хегер. Касније су сазнали и за друге злоупотребе са храном и одећом коју су слали у логор. Покушај Диане Будисављевић да помогне заточеницима преко протестантског бискупа Попа био је неуспешан. Прва посета надбискупу Степинцу није дала резултате јер је он тврдио да нема никакав утицај на владу. Ипак, од министра унутрашњих послова Андрије Артуковића добила је усмену дозволу за рад на помоћи, али то није имало много утицаја на усташке органе. Иако није успела да обезбеди сарадњу са директором хрватског Црвеног крста, тај контакт довео ју је до професора Камила Бреслера, руководиоца одсека за бригу о породици и деци у Министарству социјалног старања, који ће дати допринос акцији спасавања. Осим њега, из овог министарства се убрзо у акцији ангажовала и група медицинских сестара и службеница, а ширио се и круг помоћника из редова загребачких Срба. Велику помоћ у акцији пружили су и појединци из Министарства здравља и из здравствених установа у Загребу. Помоћи су пружали и представници илегалног словеначког Црвеног крста, посебно приликом проласка великих транспорта српских заточеника упућиваних на присилни рад у Рајх. Осим Србима, група око Диане Будисављевић помагала је и осталим заточеницима логора у Лоборграду. Слали су помоћ и групи католикиња, односно Хрватица, које су у Лоборграду интерниране као комунисткиње. И касније је Акција помагала и другима, пре свега деци, без обзира на националност. Акција помоћи била је формално илегална све до 27. фебруара 1942. године када је Диана Будисављевић од Јеврејског одсека Усташке полиције добила дозволу да може у заједници са *Жидовском богоштовном опћином сакупљати храну, као и одјевне предмете, те исте упућивати у сабирне логоре за тамо се налазеће заточенике православне вероисповјести.* Како су се остали њени сарадници Срби бојали прогона, а ни њен муж није био сагласан са наставком акције, Диана Будисављевић је целокупну одговорност преузела на своје име и на свој ризик.

Фотографија из приватне колекције Синеше Зидаревића: Деца у камионима усташа, 1942. година.

Мрежа хуманих људи непрекидно се ширила, и први успех било је преузимање групе српске деце и девојака из логора у Лобор-граду 28. марта 1942. године, који су затим смештени у Заводу за глувонеми у Загребу, чему су следила и нова пуштања Срба из овог логора. Акција је наилазила на сталне тешкоће и препреке, посебно јер није имала службени наслов и није се могла обраћати државним органима. Због тога је прво деловала преко Јеврејске општине, а касније преко католичке хуманитарне установе Каритас. Почетком априла 1942. од војног лекара др Бранка Кесића, Диана је сазнала о великим невољама деце без родитеља на Кордуну. Из Глине је 23. маја 1942. године стигло обавештење о прогонима на Кордуну, као и писмо др Кесића о хапшењу свих, мушкараца, жена и деце, који се депортују вагонима у непознатом правцу. Да би добила помоћ прогоњеној деци, она се поново обратила надбискупу Степинцу, али је он и даље био уздржан и иако је коначно обећао да ће се заузети, показало се да су то само била обећања. Почетком јуна 1942. кроз Загреб су почели да пролазе транспорти заточеника из логора у Старој Градишки, упућивани на рад у Немачку. Акција је успела да за део заточеника купи храну која им је уручена преко Црвеног крста. Од руководиоца транспорта Хекера, представника немачког Министарства за ангажовање радне снаге, Диана Будисављевић је сазнала да су у неким транспортима биле жене и деца. Он јој је дозволио да разговара са женама од којих је сазнала да долазе из логора у Старој Градишки и да тамо има још много деце од којих су многа без родитеља, чије су мајке одведене већ са претходним транспортима или су умрле. Реч је било о више од хиљаду деце. Било је јасно да се ради о деци прогнаној са Кордуна и других подручја. Касније је сазнала да су усташе одузимале децу од мајки у логору, а да би то лакше спровели, лагали су их да ће бити смештена у загребачке дечје домове. У ствари, деца су остављена у логору да тамо умру. Диана се упознала са капетаном Вермахта Албертом фон Коцијаном који је обећао помоћ. Нешто касније се ангажовао и мајор Кне, који се заузимао за прогоњене православце. Током свог првог разговора са немачким представницима она је прво морала да им објасни да не долази у име Црвеног крста и да је сама започела потпуно приватну акцију помоћи прогоњеној деци. Показало се да је Диана била у праву када се обратила немачким војним представницима за интервенцију, а посебно важно било је ангажовање капетана Фон Коцијана због јаким личних веза.

Фотографија из приватне колекције Синише Зидаревића: Деца у усташком логору.

У јеку масовног интернирања Срба са простора Козаре, 7. јула 1942. године, Диана је добила обавештење да је Кватерник дао дозволу за преузимање деце из концентрационих логора. Испоставило се да је Рајху потребна само здрава радна снага, тако да су из Марибора враћани транспорти са болесним заточеницима. Хекер је имао договор са усташама да се такви транспорти врате у логор мада је знао да то за њих значи сигурну смрт. Уочи враћања првог транспорта, 14. јуна 1942. године, он је понудио Диани Будисављевић да се заузме да се тих 350 особа (220 деце, 124 жене и 6 мушкараца) не врате у логор већ да се предају њој. Она је одмах прихватила понуду, не знајући како ће их збринути. Убрзо су следили и нови транспорти враћених болесних заточеника. Када је враћен први транспорт болесних, Завод за глувонеме је поново изашао у сусрет акцији и прихватио сву децу. За смештај одраслих добијена је дворана Хрватског књижевног друштва Св. Јеронима, док су болесни смештани по болницама. Следили су нови транспорти заточеника за Немачку, али у њима више није било деце испод 15 година јер су она сва одузимана од мајки и остављана у логору. Претпоставља се да је то био резултат немачке интервенције и примедби на „квалитет” добијене радне снаге, али је то, уједно, значило да у усташким логорима остају сва српска деца испод 15 година. Многи од њих неће живи дочекати почетак акције спасавања. Већ два дана по добијању дозволе од Кватерника, 9. јула 1942. Диана Будисављевић је са представником Црвеног крста и десетак медицинских сестара отпутовала у логор Стара Градишка. Ту су имали непријатне сусрете са заповедником свих логора НДХ Вјекославом Лубурићем. У свом дневнику Диана Будисављевић је оставила потресно сведочанство о призорима ужаса у логору у којем су деца масовно умирала. Иако је Лубурић дозволио да у транспорт уђу само здрава и јака деца, лекар логораш (др Буки Конорти) брзо је схватио да се ради о великој акцији спасавања па је за здраве проглашавао и болесну децу. Од жена које су у великом транспорту дотеране са децом у логор, односно на ливаду под ведрим небом где нису добијале никакву храну, Диана Будисављевић је покушала да добије децу и убаци их у транспорт. Иако су мајке одлучно одбијале да се одвоје од деце, суочене са масовним умирањем, неке од њих су касније давале децу и молиле да узму децу да не би умрла од глади. Спасавање деце из логора није прошло без непријатности од Лубурића јер је био бесан што мора предати децу. После изласка из логора, транспорт возом 700 изнемогле и болесне деце ка Загребу био је веома спор и мучан. Нека деца су још током пута умрла, а умирање се наставило и касније. Диана Будисављевић је покушавала континуирано да обезбеди смештај за децу преко надбискупа Степинца и министра социјалног старања др Ловре Сушића, али није ништа постизала. Схватила је да је и дозвола за довођење деце дата невољно, а министар је при томе дао усмену препоруку да се доведе што више непознате деце која ће се затим одгајати у усташком духу. Професор Бреслер је успео да добије дозволу да се за смештај деце оспособе напуштене штале италијанске војске у Јастребарском. У оближњем дворцу уређена је болница коју су затим успешно водили дечји лекар др Бранко Драгишић и његова супруга Нина. Др Драгишић је до рата био професор Медицинског факултета у Загребу, у НДХ је као Србин отпуштен, а затим био заточен у логорима у Јасеновцу и Старој Градишки четири и по месеца. После пуштања и опоравка, од др Будисављевића је сазнао да стижу транспорти „партизанске деце”. Заједно са својом супругом потпуно се посветио спасавању и лечењу деце у Загребу, а затим у Јастребарском. Тако је велики број деце добио релативно добар смештај и лекарску негу. Бреслер је био задовољан постигнутим успехом и позвао је Диану Будисављевић да са њим 27. јула 1942. обиђе Јастребарско и види како су деца смештена. Она је обећала да ће њена акција помоћи слањем пелена за најмлађу децу. Крајем новембра исте године акција је организовала шивења и набавке рубља и одеће за децу у Јастребарском. И записи у дневнику потврђују да се о прихватилишту за децу у Јастребарском, које се и у изворима назива „Дјечји логор” не може говорити као о логору у уобичајеном смислу речи. Иначе, услови живота у Јастребарском свакако су били бољи него у другим дечјим логорима, у Сиску, као и у Горњој Ријеци и Феричанцима где је дошло до масовног помора деце, о чему су остале белешке у дневнику. Средином јула 1942. Диана Будисављевић је још два пута одлазила у логор Стара Градишка, али је само први пут

успело ослобођење веће групе од око 650 деце. Убрзо се сазнало да је део жена са децом пребачен у импровизоване логоре у селима Млака и Јабланац, где су масовно умирали. Крајем јула 1942. била је у групи под вођством представника Црвеног крста, којој је омогућено да оде у логор у Млаки, затим и у Јабланац и организује нови транспорт деце. Са 850 деце стигли су у Загреб где је организован смештај у Дому за дојенчад на Јосиповцу и у Заводу за глувонеме, док су већа деца упућена у Јастребарско. И наредних дана организовани су транспорти деце из Млаке. Покушај да се део заточеника, деце и трудница, спаси из логора слањем у Србију, пропао је због забране немачког опуномоћеног команданта за Србију (генерала Паула Бадера), који је управо тада био у посети Загребу. Већ од друге половине августа 1942. већи број најмање деце у својим домовима су прихватиле загребачке породице. На молбу Бреслера, акција је средином августа 1942. почела да прави картотеку спасене деце за Министарство.

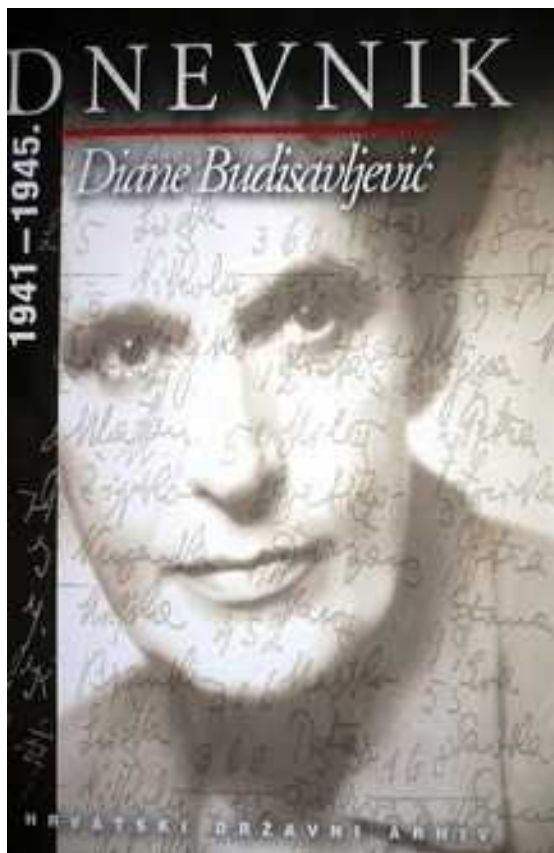
Током целе акције спасавања деце, сараднице Диане Будисављевић добро су сарађивале са сестрама из Црвеног крста иако је Црвени крст био изложен великој критици због помоћи православној деци. Значајне резултате дала је дозвола да се деца „колонишују”, односно упуте у градске и сеоске породице спремне да брину о њима, коју је Бреслер успео да издејствује код свог министра. Осим тога сарадња Диане Будисављевић са директором Каритаса господином Думићем, као и Павлом Јесихом из Католичке акције, допринела је да се само из Загреба колонишује око 5.000 православне деце. Поред бројних препрека у раду акције, помоћ је стизала са потпуно неочекиваних страна. У болницу за одојчад на Јосиповцу долазила је супруга шведског конзула у Загребу Рагнара Волина и неколико сати дневно неговала мале болеснике. Упоредо са бригом о смештају и лечењу деце, акција је истрајно радила на њиховој идентификацији и пописивању.

Од великих напора Диана Будисављевић је оболела, али је, само делимично опорављена, наставила са радом средином октобра 1942. године.

Фотографија из приватне колекције Синише Зидаревића: Збег деце.

3. ДНЕВНИК ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ

„Дневник Диане Будисављевић“, оригинално написан на немачком, издат је у само 700 примерака. Покрива период од 23. октобра 1941. до 13. августа 1945. На хрватском је издат у Загребу 2003. године, под именом „Дневник Диане Будисављевић 1941–1945“, приредила за штампу њена унука Силвија Сабо (Хрватски државни архив, Спомен-подручје Јасеновац). У њему је описивала ситуацију, услове у којима су се налазила деца логораши, њихова мучења, страдања и умирања, стрепњу за њих, за себе, као и сусрете и разговоре са неким од највећих ратних злочинаца, одговорних за геноцид у НДХ. Дневник је објављен 2003. године у Загребу и сачињен је од 388 преведних записа са немачког. Од тада је започело значајније историографско интересовање за њен хуманитарни рад. Осим тога снимљен је и филм „Дневник Диане Будисављевић“.

Објављивање Дневника Диане Будисављевић има прворазредну вредност за све који истражују питања страдања у НДХ, посебно Срба и српске деце у логорима, али и за најширу јавност. Захваљујући овом дневнику сазнајемо много нових чињеница о једној од највећих хуманитарних акција на територији Југославије током Другог светског рата, односно једној од највећих акција такве врсте у европским размерама.

Посебна вредност овог Дневника као историјског извора је у томе што су у њему бележени догађаји готово свакодневно, односно непосредно пошто су се десили. У њему се налазе бројне чињенице, али и запажања и коментари једне веома интелигентне, образоване, проицљиве и изнад свега храбре жене. Иако је била *spiritus movens* (иницијатор) целе акције, Диана Будисављевић никада није пропустила да истакне значај и улогу својих сарадника и свих других који су учествовали у акцији или су је помагали, осим уколико нису тражили да остану анонимни. Забележила је много тешких и болних чињеница које су биле значајне за слику целе акције. Њене

белешке су највећим делом резултат сопствених сазнања, јер је она сама била веома ангажована, али и други записи у дневнику су најчешће засновани на сасвим веродостојним информацијама, које су касније потврђиване. Кратке, али веома садржајне забелешке у дневнику дају слику једног времена, при чему се јасно види улога појединаца, од припадника хрватског државног врха, римокатоличке хијерархије, представника немачких војних и цивилних установа, Хрватског и Међународног Црвеног крста, хрватских министарстава, здравствених и хуманитарних установа, српских „представника“, као и „малих“ хуманих људи спремних да учествују и помогну. Њене забелешке изванредно се допуњавају са изворима друге врсте, пре свега документарним, али и пружају потпуну емотивну слику једног страдања у оређеном историјском тренутку. Иако у дневнику има мноштво података, његов садржај се не своди на документовање чињеница. Дневник је изнад свега написан језиком особе потпуно предане свом хуманом задатку, то је језик снажних емоција које Диана није ни покушавала да сакрије: „Полазила сам од стајалишта да мој живот није вреднији од живота недужно прогањаних и ако сам у могућности другима помоћи, притом сам у првом реду мислила на дјецу, мој је живот био тако богат да морам примати догађаје онаквима какви ће бити“. Иако је била свесна опасности којима је својим ангажовањем изложила себе и своју породицу, одлучила је да преузме сав ризик. Дневник Диане Будисављевић недвосмислено потврђује да је њена улога у отпочињању и спровођењу акције спасавања била много већа него што је то доскора представљано у историографији.

4. КАРТОТЕКА

Упоредо са бригом о смештају и лечењу деце, *Акција* је истрајно радила на њиховој идентификацији и пописивању. Током неколико месеци формирана је картотека са више од 12.000 имена. Да би помогла сиромашним мајкама које су тражиле своју децу, *Акција* је са Каритасом основала фонд „Дијете к мајци“. Бојећи се одузимања картотеке Диана је одлучила да у целини препише картотеку па су преписи сукцесивно предавани надбискупу Степинцу. Преписка *Акције* са родитељима који су трагали за информацијама о својој деци временом је била све обимнија. Тим путем су сазнавали и да су били бројнији случајеви хапшења жена и мушкараца који су са рада у Немачкој долазили на одсуство и тражили своју децу. Ако су имали среће, били би транспортом враћени у Немачку, али врло често опет су упућивани у концентрациони логор, односно у Јасеновац где су убијани. Истовремено, хумани људи преузимали су у своје породице спашену и опорављену децу, а неки су прихватили и више десетина деце. Тако су Сава Петровић и Анђела Рогулић из Старе Пазове прихватили по 45 деце. Од маја 1944. записи у дневнику све су ређи, пре свега зато што је због смањивања прилога активност акције била све мања. И дописивање са родитељима у Немачкој готово је замрло. То је омогућило Диани Будисављевић да са својом верном сарадницом госпођом Иванком Џакулом среди картотеку деце, чија изузетна корист се брзо показала. Већ првог дана после ослобођења Загреба, 9. маја 1945. забележила је да је све више радника и припадника армије долазило да пита за своју децу, јер су чули да је њена картотека најтачнија. Међутим, већ крајем истог месеца, двојица припадника ОЗН-е (тајне полиције) одузела су јој албуме са фотографијама деце, а од госпође Џакуле су одузели копије картотеке коју су предале надбискупу Степинцу. По налогу Министарства социјалне политике Хрватске 28. маја 1945. од Диане Будисављевић је узета целокупна картотека деце и то на захтев званичнице Савезне Државе Хрватске Татјане Маринић, у то време начелнице Министарства за социјална питања. Одузимањем картотеке Диани Будисављевић и госпођи Џакули онемогућено је да раде на идентификацији великог броја деце, што су само оне могле да ураде. Није познато где су и да ли су картотека и копија картотеке сачуване или не.

Понуда да својим радом помогне на послу идентификовања деце, у Министарству није прихваћена. Иако је имала намеру да је после ослобођења свакако преда Црвеном крсту или некој другој установи, одузимање картотеке представљало је немогућност да многи родитељи

пронађу своју децу. Када јој је августа исте године понуђено да се ангажује у Црвеном крсту Загреба, одбила је како због своје аустријске народности тако и због обустављања рада на картотеци и у акцији. И поред тога, дуго времена код ње су долазиле многе мајке и припадници армије да се распитују за своју децу, али их је она упућивала на Министарство. Али, било је јасно да је картотека промењена јер су на њој сада радили људи који о траженој деци ништа не знају. Диана Будисављевић је престала да води дневник 1. октобра 1945. године, а последња белешка је од 7. фебруара 1947. када је предала извештај о раду акције уличном одбору Антифашистичког фронта жена у Загребу.

Акција спасавања Диане Будисављевић дуго је остала неактуелизована, вероватно пре свега у томе што је њено деловање било потпуно независно, односно искључиво хуманитарне природе и неинституционализовано. Деликатан друштвени и политички контекст допринели су да дужи временски период комплексно деловање Диане Будисављевић остане недовољно афирмисано. Записи у дневнику показују да је она помагала пре свега Србима, првенствено деци, јер је њима помоћ била најпотребнија. Међутим, акција је помагала или покушавала да помогне и осталој деци, док је међу одраслима помагано и онима заточеним због учешћа у Народноослободилачком покрету. Иако се о акцији спасавања деце из логора НДХ доста писало и раније, тек дневник Диане Будисављевић открива неке важне чињенице, међу њима и ону основну, а то је изузетно несебично и храбро лично ангажовање. Њени мотиви били су искључиво хумане природе. Осим тога, то је свакако била и дубока приврженост народу из којег је њен муж потицао, народу којем је било каква помоћ управо тада била најпотребнија. Диана Будисављевић је учинила највише што је могла, не само својим радом него и сведочењем о том раду.

Сцена из филма „Дневник Диане Будисављевић“

1. ПОВОД И ЦИЉ ИЗРАДЕ КОНКУРСА

1.1. ПОВОД ИЗРАДЕ КОНКУРСА

Повод за израду конкурса је Одлука о Измени одлуке о подизању споменика Диани Будисављевић коју је донела Скупштина града Београда на седници одржаној 29. новембра 2019. године. У одлуци о подизању споменика Диани Будисављевић промењен је члан 1. чиме је дефинисано да се подиже споменик Диани Будисављевић на Савском кеју, уз Карађорђеву улицу, на потезу Бранковог моста према Бетон хали, кп 69/1 Ко Стари град.

Хронологија:

Скупштина града Београда је на седници одржаној 25. септембра 2018. године на основу члана 11. Одлуке о подизању и одржавању споменика и скулпторалних дела на територији града Београда донела Решење о Образовању одбора за подизање споменика Диани Будисављевић, са задатком да предузме све радње за спровођење Одлуке о подизању споменика Диани Будисављевић.

Поступајући по захтеву Града Београда – Скупштине Града Београда, Секретаријата за културу, Комисије за споменике и називе тргова и улица, **Министарство културе и информисања** дало је Сагласност за подизање споменика Диани Будисављевић, 27. 11. 2019. на Савском кеју, на потезу Бранков мост – Бетон хала, КП 69/1. У складу са Законом о службеној употреби језика, натпис на споменику ће бити исписан на српском језику.

Урбанистички завод Београда дао је сагласност и мишљење о предложеној локацији за подизање споменика Диане Будисављевић, 27. 11. 2019. године.

Скупштина града Београда на седници одржаној 29. маја 2020. године, на основу члана 93. Закона о локалној самоуправи, донела је Одлуку о додели назива парка на територији Општине Стари град, да се Парку, који се налази на Савском кеју на потезу од Бранковог моста до Бетон хале одређује назив: „ПАРК ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ“.

Стручна служба **Завода за заштиту споменика културе града Београда**, дала је сагласност за подизање споменика на простору Савског кеја уз Карађорђеву улицу, на потезу Бранков мост – Бетон хала на катастарској парцели 69/1. Простор Савског кеја се налази у оквиру просторне културно-историјске целине „Косанчићев венац“ који ужива статус културног добра.

ЈКП „Зеленило – Београд“ дало је мишљење за подизање споменика Диани Будисављевић, са напоменом да је локација у склопу зелене површине Савског кеја и да је наведена површина у Програму редовног одржавања ЈКП „Зеленило“ и припада типу зелених површина обала и приобаља (Савско пристаниште – Капетанија).

Предмет конкурса је израда идејног решења изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић у Београду.

Према Одлуци о подизању и одржавању споменика и скулптуралних дела на територији града Београда („Сл. лист града Београда“, бр. 3/2000, 19/2014 и 19/2017) члан 2, споменик се дефинише:

„Споменик у смислу ове одлуке је дело ликовне и примењене уметности - фигура, попрсје, биста, рељеф, спомен-парк, спомен-гробље, спомен-плоча, објекат меморијалне архитектуре и друго спомен обележје које обележава догађај или личност значајну за град Београд, националну

историју и културу или светску политичку и културну историју. Скулптурално дело у смислу ове одлуке је дело које се због своје уметничке вредности поставља на јавној површини.“

Локација:

Јавно спомен обележје Диани Будисављевић подиже се у оквиру Парка Диана Будисављевић који се налази на простору Савског кеја уз Карађорђеву улицу, на потезу Бранков мост – Бетон хала.

1.2. ЦИЉ ИЗРАДЕ КОНКУРСА

Циљ конкурса је да се у складу са конкурсним задатком, достојно сећању на лик и дело Диане Будисављевић, изабере најквалитетније идејно решење изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић, као део просторне целине Парка Диане Будисављевић, који се налази на Савском Кеју у Београду. Задатак конкурса и смисао уметничког решења је достојно обележавање успомене на изузетно специфичан и храбар хуманитаран рад, и право сведочанство културе сећања на деловање Диане Будисављевић.

Изабрано идејно решење представљаће основ за даљу разраду техничке документације и реализацију јавног спомен обележја Диани Будисављевић.

2. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА И ЛОКАЦИЈА ЗА ЈАВНО СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈЕ ДИАНИ БУДИСАВЉЕВИЋ

2.1. ШИРЕ И НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ

Парк Диане Будисављевић у оквиру кога је предвиђено место за **јавно спомен обележје** Диани Будисављевић, у локацијском и историјско-семантичком, тако и у погледу садржаја и концентрације различитих категорија корисника, представља један од најспецифичнијих и најосетљивијих урбаних склопова старог Београда. Осим тога изложеност и сагледавање локације са друге стране Саве, тј. са стране Новог Београда додатно упућује на учешће ове локације у градској слици. Положај локације непосредно уз Пристаниште обезбеђује туристички потенцијал, а цела локација са приобалним делом све од Калемегдана а затим и са зоном Београда на води, значајно говори о високој фреквенцији различитих корисника.

Парк Диане Будисављевић је део реконструисаног потеза Савског кеја, при чему је обновљено око 2 хектара површине од почетка Бетон хале до Бранковог моста. Реконструкција је урађена током 2020. године према пројекту Реконструкције Савског кеја уз Карађорђеву улицу, Центра за планирање урбаног развоја – ЦЕП, инвеститора Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда. Обухват пројекта је десна обала реке Саве од Бранковог моста до краја Бетон хале, у појасу дефинисаном постојећом вертикалном обалоутврдом и регулацијом реконструкције Карађорђевог улице. Предмет пројекта био је реконструкција партерног решења са припадајућом инфраструктуром, без залажења у конструктивне и хидротехничке елементе постојеће обалоутврде.

2.2. ПРОСТОРНИ ОБУХВАТ ПАРКА ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ И МЕСТО ЗА ПОДИЗАЊЕ ЈАВНОГ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА

Локација за јавно спомен обележје Диани Будисављевић налази се у оквиру парка Диане Будисављевић који представља јавну површну у оквиру целине Савски кеј. Предметна локација налази се у оквиру границе Плана детаљне регулације просторне целине Косанчићев венац („Службени лист града Београда“, бр. 37/07), у оквиру намене парковски уређене зелене површине за коју важе посебни услови уређења у оквиру парцела Приобаља. Извођачки пројекат реконструкције партера Савског кеја уз Карађорђеву улицу, на потезу од Бранковог моста до краја Бетон хале, израдио је Центар за планирање урбаног развоја.

Извод из пројекта Реконструкција Савског кеја дат је у прилогу програма у електронској форми.

Савски кеј је реконструисан на делу Бранковог моста до Бетон хале. У оквиру реконструкције уређена је зелена парковска површина и пешачке стазе, постављено дечје игралиште и бицикличка стаза је дуж целог дела ширине 2 или 3м и представља део бицикличког коридора Дорћол – Ада Циганлија. На Савском кеју посађена су нова стабла, жбуње и украсно биље (спецификација је дата у оквиру извода из пројекта) као и постављен урбани мобилијар. Партер је решен као линијски склоп четири тематска „зелена острва“ која се нижу дуж пешачког и бицикличког тока, и Карађорђевој улици.

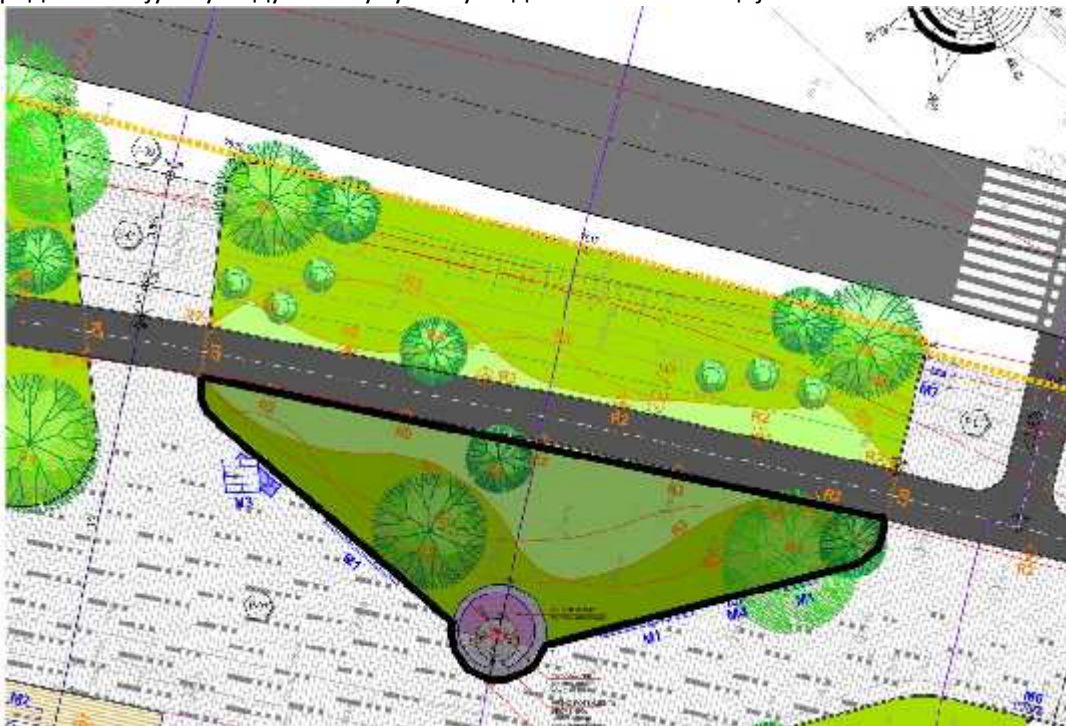
ОБУХВАТ ПАРКА ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ – ситуација из пројекта реконструкције Савски кеј

ЛОКАЦИЈА ЗА ПОДИЗАЊЕ ЈАВНОГ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ДИАНИ БУДИСАВЉЕВИЋ

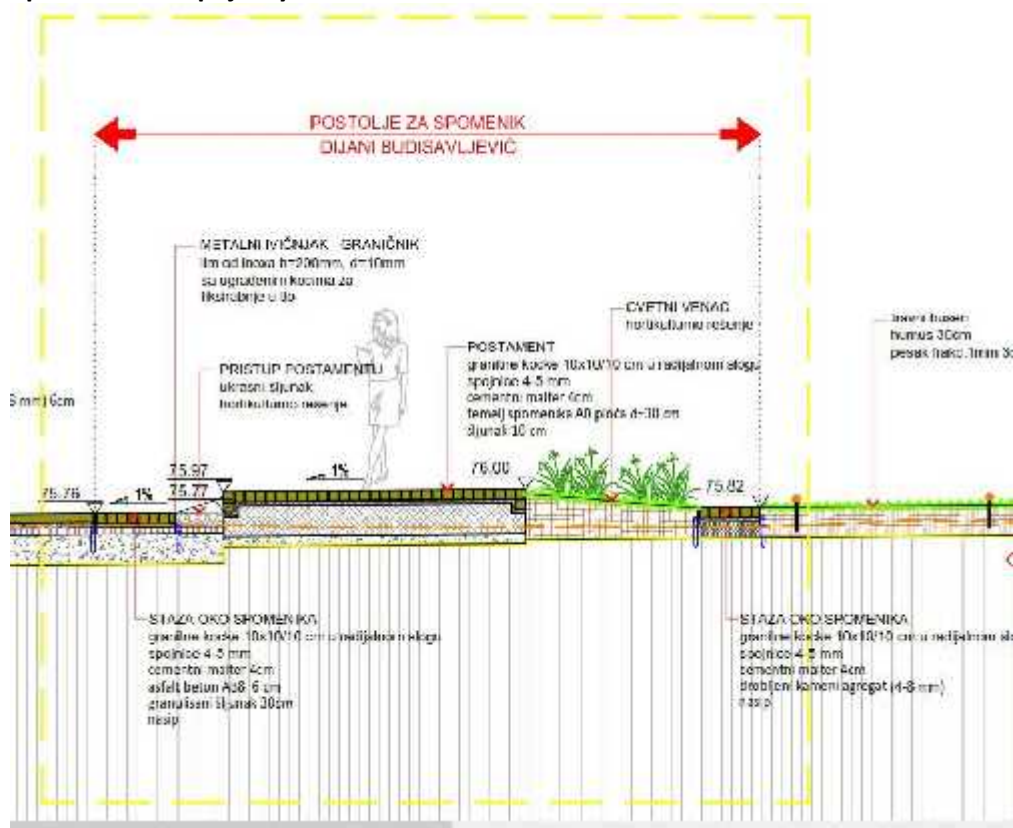
Место за подизање јавног спомен обележја Диани Будисављевић јесте зелена уређена површина најближа Бранковом мосту с тим да елементи конкурсног решења могу третирати и друге делове или цео парк уколико не нарушавају изграђену структуру парка, спроводљиви су без значајних грађевинских интервенција, поштују реконструисане елементе парка и спроводљиви су са аспекта планске регулативе и постојеће инфраструктуре, а доприносе концепту решења.

Иако је приликом реализације реконструкције Парка Савски кеј изведен постамент за споменик

Диани Будисављевић он не мора бити искључива позиција јавног спомен обележја, већ може бити третирана и целокупна зелена троугаона зона. Остатак зелене површине између бицикличичке стазе и Карађорђевог улице може бити третиран, али без значајнијих грађевинских радова имајући у виду велику густину подземних инсталација.

ПОЗИЦИЈА троугаоне зелене површине и постамент за постављање споменика Диани Будисављевић: извод из **извођачког пројекта реконструкција Савског кеја** по коме је реализован Парк Диане Будисављевић са изведеним постаментом за планирани споменик према истом пројекту.

Извод из пројекта по коме је реализован постамент за споменик. У прилогу се такође види споменик који је претпоставио пројектант у оквиру Пројекта за извођење Парка Савски кеј. (није обавезујуће)

Фотографија: поглед на део парка (март 2021. године).

Фотографија приказује троугаоне зелене површине на којој је према пројекту предвиђено постављање споменика и изведена кружна површина на којој је пројектом предвиђено постављање споменика. На истој зеленој површини се види позиција коју је за споменик предложио Урбанистички завод имајући првенствено у виду могућност реализације у односу на подземне инсталације али и квалитете у смислу просторне сагледивости. Ове две позиције нису обавезујуће.

Конкурсним решењем могуће је концепцијски третирати целокупан простор парка али имајући у виду да се значајније интервенције у смислу грђевинских радова могу третирати само на предложеној зеленој површини. Интервенције у целокупном простору парка могуће су само у оној мери у којој не нарушавају реализовану парковску структуру.

Уређење слободних и зелених површина парка је већ формирано на нивоу целине Парка Диане Будисављевић. Уколико је неопходно да се интервенише на непосредној зеленој површини уз предвиђену троугаону зону у односу на концепт и решење, неопходно је дати план и детаље интервенције, водећи рачуна да она не нарушава микролокацију и целину парка. Уређење слободних и зелених површина није предвиђено конкурсом и задржава се у максималној мери постојећи зелени фонд и све формиране површине, осим троугаоне зелене површине предвиђене за постављање споменика. У том смислу потребно је водити рачуна о спроводљивости решења и степену понуђених интервенција.

Од значаја за учеснике конкурса може бити и Мишљење, ограничења и препоруке Урбанистичког завода Београда за постављање споменика Диани Будисављевић:

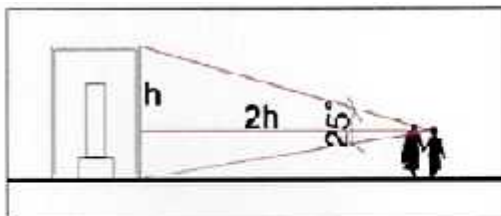
Урбанистички завод предложио је позицију за споменик која је на прилогу обележена црвеном тачком. Локација је планирана у близини Бранковог моста и бицикличке стазе и то на партерно

уређеној зеленој површини са травњаком и ниским зеленилом. У непосредној близини су засађена три дрвета у композицији са једним постојећим. Препорука Урбанистичког завода Београда да оријентација споменика буде ка реци и главној шеталишној стази.

Препорука Урбанистичког завода за позицију споменика

Предложена локација споменика удаљена је 14м од средишне шеталишне зоне, што према правилу о сагледивости споменика дефинише да максимална висина споменика може да буде 7,0м са постаментом. Осветљени споменик ноћу био би уочљив и са реке и са Бранковог моста.

Слика Сагледивост споменика према мишљењу Урбанистичког завода Београда (није обавезујуће).

2.3. ИСТОРИЈАТ ПРОСТОРА, ГРАДИТЕЉСКО И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ

Специфичност овог просторног потеза са једне стране чини директна веза са Косанчићевим венцом, који је најстарији урбани део града Београда, а са друге стране, непосредни контакт са реком Савом, преко које се отвара ка Новом Београду. Као спона потеза од Калемегданске тврђаве преко Бранковог моста до Београда на води, простор Парка Диане Будисављевић одликују слојевити контекстуални потенцијали. По урбаним карактеристикама, типологији, споменичким, амбијенталним и другим вредностима у свом непосредном залеђу, ово подручје представља атрактиван простор Београда, а са аспекта културног наслеђа има значајну вредност за културу и идентитет града. Косанчићев венац препознат је као трајно добро Београда, а велики број културних добара свих нивоа заштите, заштићених визура и уличних потеза, налази се на овом простору, и у том смислу Парк Диане Будисављевић чини добар наставак тематских целина културно-историјских ресурса Београда.

Фотографија: поглед на Парк Диане Будисављевић са Бранковог моста.

Косанчићев венац представља подручје најстаријег компактног српског насеља у вароши Београд, које документује историјски развој Београда од прве половине XVIII века до данашњих дана. Ова целина захвата део некадашње Вароши развијан на савској падини са центром око Саборне цркве и обални појас некадашње Савамале према пристаништу. У време формирања нововековне српске државе изграђена је пристанишна зона са обе стране некадашњег пута уз обалу Саве, док су уз саму реку подизана складишта и објекти за смештање робе. Премештање пристаништа са дунавске на савску обалу било је од пресудног значаја за економски развој Србије и архитектонског обликовања вароши. Историјска места са налазима насеља, некрополе римског

Сингидунума и бројне грађевине из ранијих епоха чине материјална сведочанства историјског развоја Косанчићевог венца као управног, црквеног и културног центра, као и стамбеног средишта. Простор на који се односи предметна интервенција на делу Савског кеја је све до почетка изградње Моста краља Александра, 1930. године, осим у делу испред некадашње Ђумрукане (у Зарићевом плану из 1878. означен као Ђумручко стовариште) био попуњен објектима који су били у функцији пристаништа, да би након Другог светског рата простор био уређен као зелена парковска површина уз обалу Саве.

Иако урбана целина Косанчићевог венца није сасвим компактна нити јединствена по хронологији настанка, типологији или стилској припадности она представља најстарије сачувано градско ткиво на ком у континуитету живе Срби и као такав поседује културно-историјске и архитектонско-урбанистичке вредности. Простор Парка Диане Будисављевић, на делу Савског кеја, се налази у оквиру просторне културно-историјске целине „Косанчићев венац“ која је утврђена за културно добро (Решење Завода бр. 490/1 од 24.5.1971), као и у оквиру археолошког налазишта „Антички Сингидунум“ које је утврђено за културно добро (Решење Завода за заштиту споменика културе града Београда бр. 176/8 од 30.6.1964).

2.4 КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА

2.4.1 ОПШТИ ПРИНЦИПИ УРЕЂЕЊА ОБАЛЕ

Простор Савског кеја припада историјском делу Београда названом Савамола и био је историјски дуго намењен пристајању бродова и бродарским активностима због природног заклона од ветрова а пре свега београдске кошаве. У облику у којем је сад, Београдско пристаниште, испод Саборне цркве, је настајало тридесетих година прошлог века, а Бетон хала, са првобитном наменом Царинског магацина луке Београд, завршена је 1939. године. Бетон хала и пристаниште је било опремљено са чак пет кранова за утовар-истовар бродова, од којих је само један остао до данас и заштићен је као културно добро. Крајем педесетих година оснива се и потпуно опрема Лука Београд на Дунаву и преузима улогу теретне луке за Београд. Савско пристаниште остаје само као путничко пристаниште, а у последњим годинама доживљава процват, пре свега захваљујући све фреквентнијем саобраћају великих речних крузера. Проласком Бицикличке стазе Дорћол – Ада Циганлија и повезивањем овог простора са дорћолским приобаљем Дунава и Саве, настаје његова интензивна трансформација у правцу *силаска града не своје реке* а Бетон хала добија карактер јаког туристичког, угоститељског и забавног пункта.

Приобаље заузимају докови међународног путничког пристаништа са великом фреквенцијом. Највећи број туриста који пристижу речним путем, на овом месту доживљавају први сусрет са Београдом. Функција која се преплиће са доковима пристаништа је шеталиште, које у зони Бетон хале има мноштво угоститељских садржаја. Доминантан попречни, пешачки правац долази са Косанчићевог венца, преко Великих степеница и повезује шеталиште са центром града. Кроз шеталиште пролази и крак бицикличке стазе Дорћол Ада Циганлија, ширине од 2м, која има велику фреквенцију бицикличког саобраћаја. Између трасе уклоњене железничке пруге и Карађорђевог улице смештена је зграда Капетаније која је под заштитом Завода за заштиту споменика културе.

Сложеност преклапајућих функција међународног и домаћег путничког пристаништа, савског шеталишта (променаде) и фреквентне Бицикличке стазе Дорћол – Ада Циганлија у великој мери је одредило карактер овог простора. Приликом реконструкције Савског кеја за потребе пристаништа обезбеђена је довољна ширина простора за велики број људи, добра сагледивост и атрактивност амбијента као и визуелна афирмација ведуте Косанчићевог венца и Београда.

На овом простору између јаких концентрација садржаја (Бетон хала и Сава променада Београда на води) очекују се све интензивнија пешачка кретања. Због свог отвореног положаја уз Карађорђеву улицу, овај простор је пројектован да прими улогу главне споне и карактер приступне зоне посетилаца. Бицикличка стаза као могући генератор многих конфликта у простору трасирана је путањама које ће најмање ометати остале активности (у зони Бетон хале уз обалу, а у зони пристаништа кроз зелена острва). Простор обухвата овог пројекта, између две концентрације садржаја, не претендује задржавању посетилаца већ њиховом сакупљању, дисперзији и даљем транспорту. Због тога императив амбијенталног решења је сагледивост, ширина и квалитет дизајна простора.

Главни мотив пејзажног уређења Парка Диане Будисављевић чине четири зелена „острва“ обогаћена ниском и средњом вегетацијом, као и ретким високим растињем. Зелена острва су раздвојена пешачким приступима, везама шеталишта са тротоаром Карађорђевог улице, а денivelације су савладане репрезентативним степеништима и рампама, у зависности од нивелације терена.

Бицикличка стаза се надовезује на стазу која долази од Бранковог моста (пројекат Београд на води) са једне стране и стазу испред Бетон хале са друге стране. Бицикличка стаза је пројектована како би се што више и ефикасније раздвојило бицикличко и пешачко кретање. Веза са бицикличким саобраћајем Карађорђевог улице остварена је у близини Бранковог моста. Са друге стране локације стаза се надовезује на постојећу стазу Дорћол-Ада Циганлија, чинећи непрекинути континуитет бицикличког кретања. У делу локације од Бранковог моста до Бетон хале стаза је ширине 3.5м и предвиђено је да се њом одвија кретање интервентних возила у посебном режиму саобраћаја. Уз Бетон халу, бицикличка стаза је ширине 2,5м и трасирана је уз обалоутврду.

Шеталиште је поплочано гранитним плочама у три нијансе: светла, сива и тамна. Патерн главног тока шеталишта је у две нијансе (светла и тамна) и асоцира на ток реке, пловидбу, путовања. Простор око зграде Капетаније, рампе, подести и акценти се формирају од сивих гранитних плоча у правилном, ортогоналном распореду. Уз обалу, између испуста за везу са понтонима лоциране су траке обложене дрвеним декингом, као топле оазе за седење и осматрање реке.

У правцу Великог степеништа које се спушта са Косанчићевог венца је највећа денivelација која је савладана степеништем са рампама. Пешачке везе са Карађорђевог улицом остварене су на још четири места у равномерном ритму. Све комуникације су прилагођене инвалидима, старијим особама и деци. Уз зграду Лучке капетаније осмишљен је простор са степеништима са обе стране зграде, поплочаним платоом и озелењеним амфитеатром.

Дечје игралиште је предвиђено у зони ближе мосту, аморфног облика и опремљено савременим реквизитима у материјалима безбедним за коришћење деце.

Споменик Лучком раднику вајара Владете Станковића премештен је на другу позицију, у близини главног степеништа, на локацији која је изложенија и репрезентативнија. Такође је предвиђена и чесма прилагођена одраслима, деци и кућним љубимцима.

Током реконструкције Карађорђевог улице, урађена је потпуно нова инфраструктура испод земље. Коловоз је у потпуности нов, а укидањем пруге и забраном теретног саобраћаја, Карађорђевог улица која је била оптерећена теретним саобраћајем, постаје права градска улица. Савско пристаниште је једино међународно путничко пристаниште у граду, а Бранков мост је примарна веза центра града са Новим Београдом, што све заједно чини ово подручје изузетно саобраћајно фреквентним.

Фотографија: поглед на Парк Диане Будисављевић са Бранковог моста (март 2021.)

2.4.2 МАТЕРИЈАЛИЗАЦИЈА ПРОСТОРНИХ ЦЕЛИНА ПАРКА

Имајући у виду да је реч о простору високе фреквенције за обраду површина коришћени су материјали који су својом технологијом обраде и уградње економски оправдани и поседују својства као што су трајност, издржљивост, отпорност на различите утицаје (хабање, механичко, физичко и хемијско оштећење), задовољавају висок ниво естетских критеријума с обзиром на репрезентативност простора али су и погодни су за одржавање (прање и чишћење, замена оштећених делова, површина и сл.).

Мање површине као што су обрада зидића жардињере и други фрагменти обложени су гранитним плочама. Завршна обрада бицикличке стаза је асфалт и обрубљена је гранитним ивичњаком у равни стазе и шеталишта. Делови шеталишта уз пристаниште, поплочани су декингом преко бетонских плоча. Уз шеталиште, декинг површине су обрубљене гранитним ивичњаком у равни шеталишта. Дечје игралиште је застрто гуменом подлогом – тартан, у више живих боја. Непоплочане површине испод Бранковог моста обрађене су у белом декоративном шљунку. Озелењене површине су застрте хумусом и оивичене гранитним ивичњацима.

2.4.3 ОЗЕЛЕЊАВАЊЕ ПАРКА ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ

Основни концепт озелењавања базиран је на оплемењивању јавног простора, слободним зеленим површинама, потенцирању праваца кретања (примарних и секундарних), као и потребе и могућности формирања природног окружења у делу бицикличке стазе од Бранковог моста до Бетон хале.

Комбинација биљних врста је планирана у свакој зони зависно од спратности биљке и колорита. Врсте које су примењене су школоване, класифициране Европским стандардом. Репрезентативност локације, врста застора, мобилијара у складу са постојећим условима заштите условиле су одабир садница импозантних димензија. С обзиром да предметни појас представља први контакт путника речног саобраћаја и копна, целокупна слика садржи све доминантне елементе од пристана до крајњих тачака визуре. Основна тема озелењавања предметног простора је формирање природног хабитата, а садња је планирана у форми „таласа“ дефинисаним граничником и расветом која у вечерњим сатима омогућава сагледавање теме и употпуњује слику амбијента.

Зелене површине дефинисане пројектом и засађене претходне године су:

Слободна зелена површина 31 формирана је у близини нове позиције измештеног споменика Лучком раднику. У оквиру предметне површине планирана је садња декоративних стабала високог лишћара, ниског лишћара и травног бусена.

Слободне зелене површине су у директном контакту са бицикличком стазом и оплемењене су групацијама лишћара, четинара, декоративног жбуња, перена, декоративних трава и гајеним травним бусеном. Слободне зелене површине су дефинисане граничницима.

Слободне зелене површине у близини Бранковог моста су оплемењене ниским садницама лишћара, жбунастих врста као и травним покривачем. Слободне зелене површине које употпуњују примарне правце и везе пешачке комуникације између Карађорђевог улице и Савског шеталишта, објекта Лучке капетаније оплемењене су декоративном садњом лишћара, зимзеленим жбуњем и травним покривачем пратећи архитектуру уређења. У оквиру слободне зелене површине у коме је позиционирана зона за дечје игре одвојена је садњом декоративних врста од бицикличког правца. У оквиру ове површине планирана је садња листопадних стабала у комбинацији са травном површином.

Списак садница из извођачког пројекта (већи део је засађен али није достигао пун развој):

Високи лишћари		
1	Acer "Pacific Sunset" MLT h.450/500,4/5 stem, 200/300 ширина крошње,	4x пресађен
2	Acer platanoides "Princeton Gold" Std, c.18-20, 4x	пресађен
3	Carpinus betulus Fastigiata ,c.18-20,h.250/300	
4	Fraxinus Americana "Autumn purple" h. 450,4/5 stem,200/300 ширина крошње	4x пресађен
Високи четинари		
5	Pinus strobus, Std, h.450	
6	Metasequoia glyptostroboides h.450/500, c 25-30,150/200	
Ниски четинари		
7	Amelanchier lamarckii MLT, h.250/300 4/5stem,150/200 ширина крошње	
8	Magnolia Kobus , MLT h. 350/400 3/4stem,200/250 ширина крошње	
9	Tetradium danielli "Hupehensis" LT, h.350/400 3/4stem,200/250 ширина крошње	4x пресађен
10	Toona sinensis 'Flamingo', MLT , h.350/400 3/4stem,175/225 ширина крошње	4x пресађен
11	Sambucus laciniata MLT , h. 350 3/4stem,150/200 ширина	

	крошње	
Жбуње		
12	Malus toringo "Tina" MLT 150/170, ширина крошње 150,	4x пресађен
13	Photinia fraseri "Red Robin" C.3L	
14	Cornus sanguinea "midwinter fire" C.10L	
15	Euonymus alatus, C.60, h.170	
Украсне траве		
16	Panicum virgatum C.3L	
17	Dechampsia cespitosai C.3L	
18	Pennisetum alopecuroides C.3L	
19	Perovskia atriplicifolia C.3L	
20	Stipa tenuissima V.9	
Перене:		
21	Festuca glauca V.9	
22	Echinacea purpurea C.2L	
23	Rudbeckia fulgida C.2L	
24	Verbena bonariensis C.2L	
25	Achillea millefolium V.9	

2.4.5 РАСВЕТА И ОПРЕМА ПРОСТОРА

Простор је опремљен урбаним и декоративним мобилијаром (клупе и гарнитуре за седење, корпе за смеће, сталак за бицикле, скулптуре, канделабри, и сл.). Урбани мобилијар је стилски и визуелно усклађен са поплочањем партерних површина, са путоказима и информационом таблама као и елементима јавне и декоративне расвете.

Заступљени елементи урбане опреме су: клупа камен (бетон) 220x61/53цм, дрвене клупе димензија 308x79/53цм; соларно дрво са клупом за пуњење мобилних телефона, троделне ђубријере, јарболи за заставе, паркинг чешаљ за бицикле, информационе табле, реквизити за игру деце, ограда бициклистичке стазе у зони Бетон хале, рукохвати уз степеништа и рампе као и репариране постојеће ограде пристаништа.

Поред ових елемената урбане опреме, систем јавне расвете простора се састоји из радног и декоративног осветљења. Концепт расвете простора базира се на функционалном и декоративном осветљењу. Функционална расвета има за циљ богато и што равномерније осветљење шеталишта и пристаништа, у зони од Бранковог моста до Бетон хале, како би се нагласио овај централни и везни положај Савског кеја. Употребљене су стубне светиљке висине 6м, постављене уз обалу на растојању од око 20м.

Декоративна расвета је распоређена дисперзно и има улогу додатног осветљења, акцентовања детаља и стварање амбијенталних вредности. Бициклистичка стаза се осветљава ниским стубним светиљкама, на растојању од 10м наизменично, усмерене ка коловозу стазе. Разделним граничницима у зеленилу се додаје линијска расвета, као додатни, декоративни моменат у зеленилу. Поједина стабла се осветљавају пројекторима са земље у циљу акцентовања одређених зелених пунктова. Уградна зидна расвета је постављена на вертикалне зидиће жардињера у зони зграде Капетаније како би додатно осветлила ове просторе. На местима интензивних пешачких прелазака бициклистичке стазе постављаени се уградни, подни, тачкасти рефлектори, као светлосна опомена бициклистима за већу пажњу и пажљивију вожњу.

3. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Предметна локација налази се у оквиру границе Плана детаљне регулације просторне целине Косанчићев венац („Службени лист града Београда“, бр. 37/07), у оквиру намене парковски уређене зелене површине као посебни услови уређења у оквиру парцела Приобаља.

Идејни и извођачки пројекат реконструкције партера Савског кеја уз Карађорђеву улицу, на потезу од Бранковог моста до краја Бетон хале, израдио је Центар за планирање и урбани развој, инвеститора Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београда. Савски кеј је реконструисан на делу од Бранковог моста до Бетон хале. У оквиру реконструкције уређена је зелена парковска површина и пешачке стазе, постављено дечје игралиште и бицикличка стаза је дуж целог дела 2 или 3м и представља део бицикличког коридора Дорћол – Ада Циганлија. На Савском кеју посађена су нова стабла, жбуње и украсно биље (спецификација је дата у оквиру извода из пројекта) као и постављен урбани мобилијар.

4. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК

4.1. ПРЕДМЕТ КОНКУРСА, ОПШТЕ СМЕРНИЦЕ И ПРЕПОРУКЕ

Предмет конкурса је израда идејног решења изгледа јавног спомен обележја Диани Будисављевић у Београду, у оквиру Парка Диани Будисављевић у Београду.

Просторна и димензионална ограничења:

Висина и волуметрија јавног спомен обележја није унапред одређена, нити ограничена. Очекује се да уз поштовање вредности и карактера урбаног простора јавно спомен обележје концепцијски подржи али и унапреди простор Парка Диане Будисављевић.

Конкурсним задатком може бити третиран на ликовни или други начин онај просторни фрагмент или целина која дефинише концептуално решење. Посебно треба водити рачуна о трасама инсталација, зеленилу и просторним и визуелним елементима нове парковске целине, као и спроводљивости решења и могућности реализације.

Предложена решења јавног спомен обележја треба да буду оригинална, естетски примерена лику и делу Диане Будисављевић. Ликовни израз јавног спомен обележја треба да концепцијски и визуелно јасно упућује на симболику дела Диана Будисављевић али и свеукупно даје специфичан тон и амбијенталну слику целокупног простора парка који и носи име Диане Будисављевић.

Осим да пружа јасну и јаку слику, јавно спомен обележје Диани Будисављевић треба да донесе конкретну симболичку и уметничку поруку, унапреди предметни простор парка којим ће допринети препознатљивости контекста специфичног београдског приобалног просторног потеза.

Предложена решења треба и да допринесу повећању атрактивности предметног простора у смислу експлицитног културног дијалога са корисницима простора. Предложени концепти треба да буду примерени намени и значају спомен обележја овако деликатне тематике и достојан гест којим се потцртава дело Диане Будисављевић. Ликовни, обликовни, технолошки и свеукупни третман теме мора да буде у складу са конкурсним задатком, условима изградње и спроводљивости, те афирмативни у односу на амбијент у коме ће се налазити, као и да адекватно граде или допуњавају просторни контекст.

Решења морају да задовоље и захтеве у погледу могућности за реализацију и будуће одржавање јавног спомен обележја. Уколико доприноси концепту, решењем треба предвидети и све потребне пратеће елементе мобилијара или опреме који не нарушавају формирану целину парка

и позиције где је јавно спомен обележје позиционирано. Посебно водити рачуна о осветљењу и натпису који прати решење. Натпис је предвиђен српским ћириличним писмом. Уколико је дизајн натписа значајан за сагледавање решења могуће је приложити и детаљ натписа.

4.2 ПРЕПОРУКЕ У ОДНОСУ НА ПРОСТОРНИ КОНТЕКСТ И ОБЛИКОВАЊЕ ЈАВНОГ СПОМЕН ОБЕЛЕЖЈА ДИАНИ БУДИСАВЉЕВИЋ

Идејна решења треба да понуде препознатљив концепт и јасноћу у изразу достојно делу Диане Будисављевић, али и да у складу са реконструисаним простором и формираним карактером Парка Диане Будисављевић, допринесу јединственој тематизацији парка и самог јавног спомен обележја са особеним карактеристикама и видљивости значаја теме и простора у коме се налази; Усклађеност решења његовој намени у складу са просторним, амбијенталним и другим карактеристикама;

Дефинисање волуметрије јавног спомен обележја поштујући конкурсни задатак;

Посебну пажњу посветити идеји да спомен обележје припада Парку који је посвећен Диани Будисављевић, али и природној структури, непосредном окружењу и културно-историјској баштини;

Потребно је применити концепте који су рационални и могући за реализацију.

Просторни контекст:

- Конкурсно решење треба да кореспондира са конфигурацијом парка и зеленила, а нарочито имати у виду сагледивост из правца Бранковог моста према Бетон хали, затим сагледивост са Бранковог моста, али и могућност сагледавања са новобеоградске обале. У том смислу позиција јавног спомен обележја је веома специфична.
- Конкурским решењем остварити одговарајући однос према историјском и културном наслеђу.
- Конкурским решењем треба остварити одговарајући дијалог са ужим и ширим контекстом имајући у виду и саму позицију споменика али и целог Парка Диане Будисављевић и његову позицију између Косанчићевог венца и Новог Београда.
- Посебну пажњу обратити на трасе инсталација и евентуалних просторних ограничења за постављање јавног спомен обележја.

Вредности које треба створити и нагласити :

Конкурсно решење изгледа јавног спомен обележја Диане Будисављевић треба да:

- Буде сагледиво из ширег простора Парка и да има јасан израз у просторном смислу, било да је доминантан репер или специфично третиран просторни гест.
- Буде оригинално, карактеристично, амбициозно и емоционално снажно те адекватно теми и херојском делу Диане Будисављевић.
- Пренесе поруку сећања и подстакне на поштовање великог дела Диане Будисављевић и спасавање деце из усташких логора смрти током Другог светског рата;
- Буде широко доступно и комуницира са свим корисницима простора - без обзира на старост, порекло, образовање, језик или знање о теми;
- Буде материјализовано у адекватним материјалима у смислу трајности, безбедности, експлоатације и одржавања и
- Да нову вредност простору.

Обликовање јавног спомен обележја Диане Будисављевић треба да буде у духу времена у којем настаје, као и да естетика споменика буде примерена поруци коју треба да искаже.

Обратити посебну пажњу на вредности које треба створити и нагласити и то:

- да је обликовање јавног спомен обележја у складу са временом у којем настаје;
- вредност решења јавног спомен обележја је трајна и део колективне меморије простора, друштва и времена у коме настаје и као такво постаје део културног памћења.

Материјализација јавног спомен обележја Диани Будисављевић треба да буде у складу са концептом, али и да је технолошки и по питању материјала могућа за реализацију.

5. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОЦЕНУ РАДОВА

Поред поштовања и задовољења услова из програма и конкурсног задатка, те усклађености конкурсног решења са датим условима и препорукама, Жири ће вредновати конкурсне радове на основу следећих општих критеријума:

- Концепцијски однос према теми и материјализација концепта;
- Квалитет решења у односу према теми - значењски и наменски квалитети решења;
- Оригиналноста идеје, уверљивост и комуникативност решења;
- Естетски, ликовни и обликовни квалитети решења;
- Квалитет решења у односу према контексту – непосредном и ширем окружењу, културном наслеђу и специфичностима простора коме ће јавно спомен обележја припадати и у оквиру кога ће се тумачити;
- Квалитет техничко технолошких карактеристика решења, материјализације као и будуће експлоатација и одржавање;
- Техничке могућности предложеног решења за реализацију - изводљивост решења;
- Уверљивост аргументације – јасноћа саопштавања кроз графичке прилоге.

6. ПРАВИЛА КОНКУРСА

6.1. УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ НА КОНКУРСУ

Право учешћа на конкурс, у складу са чл. 7. став 1. тачка 2) Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова („Сл гласник РС“ број 86/15) и чл. 28 Правилника о начину и поступку за расписивање и спровођење вајарско–архитектонског конкурса („Сл. гласник РС“, број 31/15), имају физичка лица са стеченом високом стручном спремом из области архитектуре, примењене уметности, или ликовне академије, који су држављани Републике Србије без обзира на њихову територијалну припадност и њихове личне особине, или правна лица која именују лице са стеченом високом стручном спремом из области архитектуре, примењене или ликовне уметности, који је држављанин Републике Србије, без обзира на његову територијалну припадност и његове личне особине. Учесници конкурса имају слободу да у своје тимове, укључе стручњаке из других струка који би својим стручним ставовима и знањима допринели унапређењу конкурсних решења, као и студенте. Уколико у изради идејног решења учествује више од једног физичког лица (тим сачињен од двоје или више лица), **неопходно је доставити Изјаву о Заједничком заступнику тима**, потписану од стране свих чланова тима, којом се овлашћује Заједнички заступник тима да заступа тим у свим предстојећим правним радњама са наручиоцем конкурса.

Учесник на конкурс не може бити лице које је непосредно ангажовано на припреми и спровођењу Конкурса, односно уколико је у сродству или непосредно сарађује са истим, као ни лице које је у управи или је запослено код органа који расписује Конкурс.

Обавезни услови за учешће на конкурс:

Конкурсни рад мора бити достављен на време и на начин утврђен расписом конкурса.

Конкурсни рад мора бити израђен на начин техничко-обликовне обраде и садржати све делове одређене расписом конкурса.

6.2. УСЛОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КОНКУРСА

Конкурс се расписује у складу са Правилником о начину и поступку за расписивање и спровођење архитектонско-урбанистичког конкурса ("Службени гласник РС" бр. 31/2015), (у даљем тексту: Правилник). Сваки учесник конкурса који је преузео конкурсну документацију стиче право учешћа на конкурс.

Предајом рада сваки учесник прихвата пропозиције овог конкурса.

6.3. САДРЖАЈ КОНКУРСНОГ РАДА

Текстуални део

Образложење предложеног решења (интерпретације теме, обликовања, успостављених односа са окружењем и корисницима простора, доприноса квалитету амбијента);

Опис решења и спецификација радова везаних за реализацију јавног спомен обележја, материјализација, конструкција, осветљење, технологија и одржавање;

Процена вредности за реализацију јавног спомен обележја.

Умањени графички прилози на А4 формату.

Графички део

- Графички приказ јавног спомен обележја у контексту ширег окружења - просторна диспозиција (ситуација, партер, изгледи) Р / 1:200 / 1 : 500 / 1:1000

- Микро локација – зелена површина са јавним спомен обележјем, у одговарајућој размери

- Сви изгледи и пресеци - прикази јавног спомен обележја, Р=1:50-25 или у одговарајућој размери

- Детаљи јавног спомен обележја који објашњавају решење (у адекватној размери Р / 1:20 / 1 :10 или друга размера примерена самом решењу)

- ЗД прикази споменика из свих релевантних праваца – минимум 3

- Минимум две фотомонтаже које објашњавају просторни контекст предложеног решења.

Напомена: Конкуренти могу користити фотографије које добијају у оквиру графичког материјала конкурса или друге фотографије.

Макета или скулпторски прилози се НЕ ПРИЛАЖУ, уколико су важни за сагледавање решења могу бити фотографисани и предати као део графичких прилога.

Сви горе наведени елементи и прилози конкурсног елабората, текстуални и графички прилози наведеног садржаја, представљају обавезне делове конкурсног рада.

Радови који не садрже горе наведене и захтеване елементе и прилоге неће бити разматрани.

Остали графички и текстуални прилози уколико су значајни за објашњење решења могу бити саставни део конкурсног рада.

6.4. НАЧИН ТЕХНИЧКО – ОБЛИКОВНЕ ОБРАДЕ КОНКУРСНОГ РАДА

Текстуални део

Текстуално образложење на А4 формату доставити у 8 примерака.

Текстуално образложење мора бити означено истом шифром као графички део од пет бројева у горњем десном углу насловне стране, фонт Arial, Bold, 30.

Језик конкурса је српски, текстови морају бити у фонту Arial величине 11 пункта.

Графички део

Графички прилози се достављају на формату Б1, 100 x 70 см,

Сви графички прилози морају бити означени шифром у горњем десном углу, фонт Arial, Bold, 50.

Један формат се кашира на пени од стиропора до 5мм дебљине који аутори одлуче да је репрезентативан за изложбу која ће се организовати након Конкурса.

Сви прилози, графички и текстуални, морају бити упаковани у непрозирну мапу у којој мора бити и списак свих прилога и две затворене коверте (АУТОР и ПОДАЦИ ЗА КОНТАКТ). На спољашњој страни мапа се означава само истом шифром рада од пет бројева, фонт Arial, Bold, 50.

Коверте се означавају шифром у горњем десном углу.

- Коверта са знаком "АУТОР" треба да садржи шифром означену и потписану *Изјаву конкурената*, списак са именима чланова ауторског тима и сарадника.
- Коверта са знаком "ПОДАЦИ ЗА КОНТАКТ", садржи податке о имену и презимену за контакт (e-mail) и броју контакт телефона.

Учесник може предати само један конкурсни рад. Конкурсни рад садржи само једно решење и варијанте решења нису дозвољене.

Сви садржаји конкурсног рада: графички део, текстуални део, коверте, изјаве и мапа, означавају се истом шифром.

Све прилоге, текстуалне и графичке обавезно је доставити и у електронској форми у PDF формату, на CD-у или на флеш меморији

Графичке прилоге обавезно је послати у JPG или PNG формату, резолуције 72DPI, RGB, ширине не веће од 2200px за потребе WEB изложбе.

Уколико графички прилози нису достављени у наведеним карактеристикама неће постојати техничке могућности да се прикажу на WEB изложби на сајту Удружења архитеката Србије.

Техничко обликовна обрада конкурсног елабората према наведеном опису и захтеву, димензији и броју примерака је обавезни садржај конкурсног рада. Радови који не садрже горе наведене и захтеване елементе и прилоге неће бити разматрани.

6.5. САДРЖАЈ ИЗЈАВЕ КОНКУРЕНАТА

Конкурентом се сматра сваки учесник (аутор/ауторски тим) који је предао конкурсни рад у складу са овим Расписом конкурса.

Садржај Изјаве конкурента, обухвата следеће:

- Име и презиме (аутора/чланова ауторског тима; сарадника), адреса из л.к. и бр. личне карте.
- Потписе аутора/чланова ауторског тима и сарадника.
- Изјава о прихватању услова конкурса и начину расподеле награда.
- Изјава о преносу свих имовинских права аутора.
- Изјава сагласности о евентуалној даљој разради конкурсног рада уколико је награђен.
- Изјава правног лица, уколико се исто појављује у својству учесника, о именовању лица које испуњава стручне и друге услове према овом распису конкурса, односно испуњава услове учешћа на конкурс.
- Начин расподеле евентуалне новчане награде дате у процентима са подацима за уплату за наведена лица (ауторе и сараднике).
- Изјаву о сагласности да се на изложби радова и у каталогу објави име(на) аутора у случају да није међу награђеним конкурсним радовима.

6.6. КОНКУРСНИ РОКОВИ

Почетак конкурсног рока / датум оглашавања
Рок за постављање питања је до

18.06.2021.
19.07.2021.

Питања се могу постављати на адресу office@u-a-s.rs

Рок за одговоре на питања

29.07.2021.

Одговори Жирија на постављена питања ће бити постављена на интернет страни Удружења архитеката Србије, интернет страни Наручиоца посла и Порталу управе за јавне набавке и исти ће бити доступни на интернет странама до рока за предају радова.

Рок за предају радова је

21.09.2021.

Датум предаје пошти препоручене пошиљке сматра се датумом конкурисања (пријава мора имати жиг поште са назначеним датумом најкасније до **21.09.2021.** године) или пријава може бити предата непосредно у просторијама Удружења архитеката Србије, Београд, Кнеза Милоша 7а/III до 15 часова до **21.09.2021.** Пријаве се достављају на адресу: Удружења архитеката Србије, Београд, Кнеза Милоша 7а/III

Објављивање резултата конкурса до

19.10.2021.

Резултати ће бити објављени на интернет страни Удружења архитеката Србије, интернет страни Града Београда и Порталу управе за јавне набавке.

Изложба конкурсних радова и јавна дискусија о резултатима конкурса биће организована најкасније 60 дана након објављивања резултата конкурса .

О термину за подизање ненаграђених конкурсних радова учесници ће бити обавештени на сајту Удружења архитеката Србије.

6.7. ВРСТА И ВИСИНА НАГРАДА

- Уколико до утврђеног рока пристигне најмање 6 радова и уколико исти задовољавају пропозиције конкурса доделиће се следеће награде у укупном износу нето наградног фонда од 1.750.000,00 динара , према следећој расподели:

- Прва награда	1.000.000,00 динара
- Друга награда	500.000,00 динара
- Трећа награда	250.000,00 динара

Жири ће расподелу награда извршити у свему према одредбама Правилника, са могућношћу и другачије расподеле награда у оквиру предвиђеног наградног фонда.

Инвеститор се обавезује да ће исплату за изабране и награђене конкурсне радове извршити према одлуци Жирија, а у складу са Конкурсном документацијом - расписом у року од 45 дана од дана потврђивања Одлуке жирија од стране Наручиоца.

6.8. САСТАВ ЖИРИЈА И ИЗВЕСТИЛАЦ

Председник жирија:

Проф. др Леон Којен, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Београду у пензији

Чланови жирија

1. Милинко Чекић, почасни председник Удружења логораша „Јасеновац“
2. мр Весна Тахов, дипл.инж.геол., директорка Урбанистичког завода Београда
3. Оливера Вучковић, дипл.историчар, директорка Завода за заштиту споменика културе града Београда

4. др Снежана Веснић, архитекта, представник Удружења архитеката Србије
5. Оливера Милетовић, новинар
6. др Јелена Вукоичић, доктор политичких наука

Известилац: Соња Дедић, архитекта

Секретар жирија

Удружење архитеката Србије - Ана Главички

6.9. ПРАВНЕ И ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ЗА ВРСТУ И ВИСИНУ НАГРАДЕ И УСЛОВИ ЗАШТИТЕ АУТОРСКИХ ПРАВА И ПРЕНОСА ИМОВИНСКИХ ПРАВА АУТОРА НА ИНВЕСТИТОРА

Аутор конкурсног рада је учесник који је израдио конкурсни рад и тиме под својим именом објавио ауторско дело чином предаје на конкурс. Ауторски тим чине потписници конкурсног рада, коаутори, и тиме носиоци свих заједничких ауторских права.

Предајом конкурсног рада аутори (ауторски тим) уступа пренос свих имовинских права аутора Расписивачу уколико је предметни рад награђен.

Награђени радови могу се користити у целини или у деловима и кроз израду планске и техничке документације биће прилагођени ситуацији на терену, односно просторним и техничким могућностима и ограничењима.

Расписивач нема обавезу ангажовања аутора као вршиоца израде планске и техничке документације.

Уколико је потребно и уколико постоји обострани интерес, Расписивач може консултовати ауторе награђених радова током даље разраде пројекта, а аутори ће пружати консултантске услуге у потребној мери. Сваку евентуалну сарадњу стране ће регулисати посебним уговором.

Аутори задржавају право на публикавање својих радова.

Расписивач има права да користи све пристигле радове, да их публикује и промовише резултате конкурса.

7. ПРИЛОЗИ УЗ ПРОГРАМ - ПОДЛОГЕ И ПРАТЕЋА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. ГРАФИЧКЕ ДИГИТАЛНЕ ПОДЛОГЕ

Извод из пројекта Реконструкције Савског кеја уз Карађорђеву улицу, који је израдила Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда.

2. САГЛАСНОСТИ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА:

Сагласност Завода за заштиту споменика културе града Београда за постављање споменика Диани Будисављевић

Мишљење Урбанистичког Завода Београда за подизање споменика Диана Будисављевић Мишљење ЈКП „Зеленило – Београд“ за подизање споменика Диани Будисављевић

Сагласност Министарства културе и информисања

Одлука о додели назива Парка

3. ФОТОГРАФИЈЕ ЛОКАЦИЈЕ

4. ДНЕВНИК ДИАНЕ БУДИСАВЉЕВИЋ 1941 -1945

5. Линк за филм Диана Будисављевић

<http://www.dnevnikdianebudisavljevic.com/>

Оригинални наслов: Дневник Диане Будисављевић

Енглески наслов: The Diary of Diana B.

Играно-документарни, 88 мин., ц&б, 2019.

Земље продукције: Хрватска, Словенија, Србија

Режија: Дана Будисављевић

ФОТОГРАФИЈЕ

Фотографије добијене из приватне колекције Синише Зидаревића, потписане су тако да уједно описују шта је на њима. Остатак фотографија су скениране фотографије из усташког часописа „Хрватски круговал“ из августа 1942. године и неколико скенираних фрагмената које је господин Гајић набавио на јавним онлајн аукцијама у Немачкој. У прилогу је и један скен са ФБ стране загребачке надбискупије где се виде одузета деца са Степинцем.

Фотографије су добијене љубазношћу Бранимира Гајића и могу се само користити за сврхе овог конкурса, како би се учесницима на конкурс омогућили увид у контекст чина Диане Будисављевић приликом стварања идејних решења споменика Диани Будисављевић.

Спроводилац конкурса се захваљује на великој помоћи господину Бранимиру Гајићу и уступљеном материјалу који на адекватан и темељан начин помаже да се реконструише контекст и време у коме је херојски деловала Диана Будисављевић.

У Београду, 18.06.2021.

Жири конкурса:

Проф. др Леон Којен
Милинко Чекић
мр Весна Тахов, дипл.инж.геол.
Оливера Вучковић, дипл.историчар
др Снежана Веснић, архитекта
Оливера Милетовић, новинар
др Јелена Вукоичић, политичке науке